

Høringsinnspill til Temaplan for Naturmangfold

Naturvernforbundet i Gausdal applauderer Gausdal kommune for å være framoverlent som en av de første kommunene i Innlandet med egen plan for Naturmangfold. Planen er et godt utgangspunkt for videre arbeid med å ta vare på og øke interessen for naturen vår i Gausdal

- Kompetanse, ansvar for koordinering, handlingsplan og evaluering

God kompetanse hos forvaltere, politikere, næringsliv og innbyggere er avgjørende! Uten god kompetanse om hvorfor naturvern er viktig, kan vi heller ikke forvente vilje til vern. Vi er derfor glade for at viktigheten av økt kompetanse understrekes flere ganger i planen, blant annet under punktene;

- 1.1 Bakgrunn og formål

Det er samtidig et delmål å utløse engasjement og eierskap til planen, og gi økt kompetanse både internt og eksternt om naturmangfoldet i kommunen

- 2.4 Forutsetninger for bærekraftig arealbruk

For å utøve en bærekraftig arealforvaltning, slik naturmangfoldloven legger opp til, må forvaltningsmyndighetene vektlegge helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning, heller enn å vektlegge kun naturtyper og rødlistearter

- 5.5.1 Tiltak; Overordnede strategier

- Kompetanseheving for å fatte riktige avgjørelser - både i forvaltning og politisk nivå

- Bevisstgjøring hos innbyggere

- Sikre lokal kunnskap gjennom barnehager og skoler

- Synliggjøre den tradisjonelle kunnskapen - respekt for kulturarv

- Bevisstgjøring for grunneirollen om viktigheten av naturmangfold.

Naturvernforbundet i Gausdal mener at **koordinering, samordning og evaluering** er nøkkelen for at planen blir et reelt styringsverktøy.

Det bør prioriteres noen tydelige og konkrete tiltak som nedfelles i en **handlingsplan** med ansvar, frister og årlig evaluering. (se Gjøvik kommunes Kommunedelplan for naturmangfold 2022-2026, under kapittel 7; *Handlingsplan: I planperioden skal handlingsplanen evalueres annethvert år, nye tiltak kan også legges til om nødvendig.*)

Oppfølgingen av planen må **koordineres av én person** (ala rollen til Folkehelsekoordinator).

Det bør **opprettes en stilling med miljøansvar(naturforvalter)** i styringsgruppen nær kommunedirektøren, samt opprette tversektorielle arbeidsgrupper for å sikre at satsninger på natur griper inn i hele kommunens drift. (råd hentet fra [Sabimas oppskrift på naturens drømmekommune](#), pkt. 3 *Kommunen må ha kompetanse på naturmangfold*)

Gjøres ikke dette, frykter vi ansvaret kan pulveriseres og at planen ikke blir et godt styringsverktøy.

- Vern av myr må styrkes

Om vern av myr sier planen, i kap. 3, under *Nåværende politikk og strategier --> Arealstrategier i tilknytning til naturmangfold: "Vi skal vektlegge høy utnyttingsgrad i bolig-, fritidsbolig- og næringsområder for å nå målene om redusert omdisponering av dyrke/dyrkbar mark og å redusere inngrep i våtmark og myrområder."*

Vi mener derfor at å *redusere* inngrep i våtmark og myrområder ikke er godt nok, **myrene og våtområdene må vernes.**

Kommuneplanens arealdel bør revideres, og disse tiltakene bør inkluderes;

- Si nei til bygging på myr – sett en myrgrense og en bestemmelse om forbud mot å nedbygge myr i kommunen
- Unngå nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr og skog, slik at arealenes evne til karbonlagring ivaretas.
- Identifiser alle myrer i kommuneplanen som bevaringsområder
- Informer kommunens innbyggere om myrene i kommunen. Hva slags myrer finnes i kommunen? Hvilke arter lever der og hvilke trekkfugler raster der? Hvordan bremser myrene vann? Hvor mye karbon er lagret i kommunens myrer?
- Gjør kommunen torvfri. Stans all bruk av jord med torv i kommunal virksomhet

Likeledes er vern av kantsonene viktig. I kap. 5, under mål 3 *Klimatilpasning av naturmiljø* står det; *Avgrense bruk av områder langs vassdrag. De naturlige kantsonene er viktige for å hindre erosjon og flomskader.* Vi mener at dette bør **unngås**, avgrensing er ikke tilstrekkelig.

- Registreringer i Artsdatabanken

I kap. 5, under mål 5 *Hindre spredning av fremmede arter* står det: *Artsdatabanken er den nasjonale registreringskilden, og det er viktig at registreringer som gjøres lagres her. Kommunen kan oppfordre til dette.*

Vi mener at kommunen ikke bare bør, men **SKAL** oppfordre til dette.

Forslag til informasjonstiltak:

- Kjøpe en kampanje i sosiale medier; god deltakelse premieres, eller at Gausdal konkurrerer med andre kommuner om antall registreringer.
- Kampanje / positiv konkurranse rettet mot skolene (barne- ungdoms- og videregående skole), inkludert besøk av en god formidler. Naturvernforbundet stiller gjerne som samarbeidspartner.
- Kampanje i forbindelse med Topptrimmen eller lignende gode aktiviteter der innbyggerne er ute i naturen. Vi samarbeider gjerne.

Hovedmålet med temaplanen er å få en helhetlig oversikt over verdifulle naturområder i Gausdal. Mange av kartleggingene som fremkommer i planen er gamle, og det er behov for å oppdatere registreringene i artsdatabanken og andre tilgjengelige databaser.

Kommunens innbyggere bør også spørres hva som er “verdifull natur for dem” (jfr. foredrag med Wenche Dramstad NIBIO på åpent møte i kommunen 24.05.)

- Naturbasert reiseliv og opplevelser

Under *Naturmangfoldet i Gausdal* står det: *Vi skal videreutvikle og stimulere til økt naturbasert reiseliv og naturbaserte opplevelser.*

Her bør det legges til en setning om at aktiviteten ikke må skje på bekostning av natur- og klima, og at det må gjøres en konsekvensutredning av naturmangfoldet i forkant av disse planene for naturbaserte reiselivsaktiviteter

- Aktør i det grønne skiftet

I samme kapittel står det at et hovedmål er: *Gausdal er en viktig aktør i det grønne skiftet.* Det bør presiseres at det grønne skiftet må veies opp mot hensyn til bevaring av naturmangfoldet.

Om det grønne skiftet står det også: *Vi har råstoffene og bør foredle dem i Gausdal ved f.eks. å motivere til utbygging av fjernvarmeanlegg.*

Det bør presiseres at det kan oppstå konflikter mellom nye teknologiske (og for den saks skyld kommersielle) løsninger og hensynet til natur, og at det derfor må gjøres en konsekvensutredning av naturmangfoldet på forhånd

- Skog

Skog har en viktig plass i planen. Det bør presiseres at Gausdal kommune vil fremme frivillig vern av skog (statlig ordning).

- Lysforurensing

Et av målene i planen er å redusere forurensning, også lysforurensning. Her er tiltak knyttet til veier og kommunale bygg nevnt. Det bør også legges inn bestemmelser om lysregulering i hyttefelt, boligfelt og på næringsbygg.

- FNs bærekraftsmål

Mål 17 Samarbeid for å nå målene bør inkluderes og beskrives.

En forutsetning for å lykkes med planen er å få til et godt samarbeid mellom alle nevnte aktører i planen. Regionalt samarbeid på tvers av kommunegrenser bør også beskrives.

Naturvernforbundet i Gausdal ser med glede fram til å kunne bidra positivt med sin naturkompetanse i arbeidet med å sette denne planen ut i livet.

Naturvernforbundet er den eneste helt uhildede organisasjonen i dette arbeidet, - uten eierinteresser og uten egennytte, - kun på lag med Naturmangfoldet

På vegne av Naturvernforbundet i Gausdal
Renate Segtnan